

Čestmír Šíkola, Jaroslav Pospíšil
Bohuslava Zicháčková, František Straka, Jindřich Fiala

-. . . / / . - / - . . . - / / . / - / . - /

CLAY-EVA

ve vzpomínkách radisty skupiny
a spolupracovníků

-- / / . / . . . - / . - /

- . . . / / . -

CLAY - EVA

ve vzpomínkách radisty skupiny
a spolupracovníků

-.-. / .-. / .- / -.- // . / .-. / .-

Čestmír Šikola
Jaroslav Pospíšil
Bohuslava Zicháčková
František Straka
Jindřich Fiala

Nakladatelství P3K

Praha 2014

Za spolupráci děkujeme Čestmíru Šikolovi ml., Ctiradu Strakovi, Františku Strakovi ml., Janu Štokmanovi, Bohunce Kouřilové, Vilému Kouřilovi a Soně Marvanové.

Kniha byla vydána s laskavou podporou následujících osob, firem a organizací:

Jan Kopáňko
Marcela a Filip Královi
Jan a Ondřej Staňkovi, Fotoateliér – Staněk Sport
Milan Šorejs
BMTO GROUP a. s.
DomyJinak s. r. o.
SCHURTER s. r. o.
Tom Bohemia Crystal s. r. o.
TJ Sokol Malá Skála

© Čestmír Šikola – dědicové, Bohuslava Zicháčková – dědicové,
František Straka – dědicové, Jaroslav Pospíšil, Jindřich Fiala, 2014
© Nakladatelství P3K, 2014

ISBN 978-80-87343-30-2 (eKniha – pdf)

PŘEDMLUVA

Brzy vstoupilo jaro v roce 1944 do Evropy. Svými slunečními paprsky chtělo obyvatelům pomáhat nést tíhu válečného utrpení. Na válečných frontách byla situace ve znamení bojů na Krymu, Rudá armáda dosáhla hranic Zakarpatské Ukrajiny – dřívějšího československého území. Na spadnutí bylo vylodění spojeneckých armád na evropské pevnině, a tím otevření druhé fronty. V Evropě sílilo podzemní hnutí a na intenzitě nabývala partyzánská činnost, která byla podporována akcemi malých parašutistických skupin. Československé ministerstvo národní obrany v Londýně předpokládalo, že se rok 1944 stane rozhodujícím pro porážku nacistického Německa. V případě povstání v českých zemích mohli sehrát rozhodující roli speciálně vycvičení příslušníci zahraniční armády. Z toho důvodu bylo zahájeno vysílání dalších paraskupin do protektorátu.

V jarních měsících to byly výsadky Calcium, Barium a další. Z dvanáctého na třináctého dubna to byla také zpravodajská parašutistická skupina Clay, která seskočila ve složení Antonín Bartoš (velitel), Čestmír Šikola (telegrafista) a Jiří Štokman (šifrant) do prostoru severovýchodně od Zlína – Mysločovice-Hostišová.

Základním úkolem paraskupiny bylo vybudovat zpravodajskou organizaci a udržovat radiotelegrafické spojení se zpravodajským odborem ministerstva národní obrany a podávat důležitá hlášení politického, hospodářského a vojenského charakteru z daného prostoru. Zpravodajci se při budování sítí pro svoji činnost opírali o statečné pomocníky – zbytky vojenského odboje z prvního období nacistické okupace, o osoby zaměstnané

v důležitých protektorátních úřadech, průmyslových podnicích, železniční dopravě a konečně o spolehlivé protektorátní četníky. Zpravodajská skupina Clay své poslání splnila beze zbytku. Zpravodajci vyslali do Anglie 800 zpráv a pro domácí odboj přijali 300 instrukcí. Některé zprávy byly zásadního významu a dílem přispěly k porážce nacistické říše. Cena, kterou za to zaplatili spolupracovníci výsadkářů, však byla vysoká.

Vlastní činnosti skupiny se věnuje celá řada publikací. Z nejvýznamnějších jmenujme knihu *Clay-Eva volá Londýn* od Antonína Bartoše a Radimíra Kunce, práce holešovského Miroslava Neumanna či Oldřicha Sládka.

Naše publikace doplňuje výše zmíněné o autentické postřehy radisty skupiny Čestmíra Šikoly a věnuje se i trpkým osudům našich hrdinů v poválečné době. Novinkou oproti původnímu vydání této publikace (Kroměříž, 1990), které připravil Jaroslav Pospíšil, je zařazení rozhovorů se spolupracovnicí paraskupiny Clay Bohuslavou Zicháčkovou a Františkem Strakou, které vedl a zpracoval Jindřich Fiala.

Publikace poskytuje nejen cenné historické svědectví o osobní odvaze parašutistů a těch, kteří jim v regionu pomáhali, ale obsahuje současně poselství o touze po svobodě, o morálním imperativu, o nutnosti postavit se proti zlu v jakékoli podobě. Toto poselství neztrácí sílu ani smysl v žádné době a věříme, že osloví další generace čtenářů.

Autoři a redakce

RADISTA SKUPINY CLAY-EVA VZPOMÍNÁ

... / .. / ... / .. / ... / - / .. // ... / --- / ...

Na základě vyprávění Čestmíra Šikoly
napsal Jaroslav Pospíšil

Čestmír Šíkola

ČESTMÍR ŠIKOLA

Plukovník Čestmír Šikola pocházel z rodiny českého učitele Josefa Šikoly, který působil na rozhraní tehdejších Sudet na Jablonecku a Turnovsku, kde žila značná část německy hovořících obyvatel. O to větší bylo národní cítění zdejších Čechů. Pan učitel Šikola byl typickým prvorepublikovým kantorem, který vedl žáky k lásce k rodné zemi. Pořádal pro ně vlastivědné procházky, hrál s nimi ochotnické divadlo a cvičil je v Sokole.

Čestmír Šikola měl dva sourozence. Nejstarší Jaruška se narodila v roce 1907. Byla však dlouhodobě nemocná, zemřela již ve dvaceti letech. Starší bratr Břetislav se narodil roku 1909. Absolvoval reálku v Turnově a poté Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity. Následně pokračoval v otcových šlépějích jako učitel. Roku 1942 byl spolu se svým otcem zatčen gestapem. Důvodem byl vstup Čestmíra Šikoly do československé zahraniční armády. Po krátkém věznění v Kartouzích a ve Valdicích byli otec i syn Břetislav dopraveni do internačního tábora ve Svatobořicích, kde zůstali až do konce války.

Nejmladší člen rodiny, Čestmír, pozdější radista paraskupiny Clay, se narodil 28. listopadu 1919 v Mukařově nedaleko Malé Skály. Čestmír vyrůstal bez matky, která zemřela v jeho raném dětství. V roce 1928 se spolu se svým otcem přestěhoval na Malou Skálu. Studoval na reálném gymnáziu v Turnově a po maturitě nastoupil na Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Zde ho zasáhly události 17. listopadu 1939. Měl se stát jedním z tisíce dvě stě českých vysokoškoláků odeslaných do koncentračního tábora. V ruzyňských kasárnách, kde byli zatčeni studenti shromažďováni, však zarískoval. Za šera přeběhl do kolony studentů z nejnižších ročníků, kteří měli být propuštěni. Sotva dvacetiletý Čestmír Šikola tak rozehrál veliké životní drama.

ÚTĚK Z PROTEKTORÁTU

Na podzim roku 1939 jsem byl zapsán ve třetím ročníku fakulty chemicko-technického inženýrství na pražské technice a bydlel jsem na Masarykově koleji v Dejvicích. Dne 17. listopadu ve tři hodiny ráno jsme byli probuzeni nelidským křikem a ranami pažbou do dveří, venku se ozývala střelba ze samopalů. Ozbrojenci SS a Schutzpolizei nás vyhnali na chodby a přinutili nás stát čelem ke zdi, rukama vzhůru. Povzbuzovali nás k tomu šťouchanci revolverem do žeber. Později nás shromáždili ve společenském sále a pak nás strážníci vodili na pokoje, abychom se oblékli.

Za svítání nás vojenskými auty odvezli do kasáren v Ruzyni, kde jsme museli projít uličkou plnou bláta, po jejíchž stranách stáli řvoucí, krvelační příslušníci Schutzpolizei, ozbrojení holemi. Nelítostně nás tloukli do zad, přes nohy i do hlavy, když jsme na jejich povel padali obličejem do bláta. Nahnali nás do velké prašné jízdní dráhy a stále přivázeli nové a nové oběti, až nás bylo asi dva tisíce ze všech pražských vysokoškolských kolejí. V poledne se od kasárenské zdi ozvala střelba. To popravovali naše kolegy – studentské funkcionáře.

Události onoho osudného dne, i toho, co následovalo, jsou dostatečně známy. Navečer jsem se díky štěstí a náhodě dostal s ostatními propuštěnými kamarády na svobodu a v Praze jsem našel přístřeší u dobrých lidí. Ale pociťoval jsem nejistou půdu pod nohama a měl jsem až po krk ponížení z Mnichova, okupace českých zemí i ze zážitků v Ruzyni. Výsledkem bylo rozhodnutí uprchnout z protektorátu do československé zahraniční armády, jež se utvářela ve Francii. Je jednoduché mít nějakou touhu, ale její uskutečnění se mi zdálo příliš složité.

Měl jsem však kamaráda Slávka Krmenčíka ve Slavičíně na moravsko-slovenském pomezí a s tím jsem se brzy domluvil. A tak jsem 4. ledna 1940 odjel ranním rychlíkem z Malé Skály, kde jsem bydlel, a druhého dne jsme se Slávkem bezpečně přejezдили vlakem hranici mezi protektorátem a Slovenskem na falešnou propustku, kterou nám vystavili četníci ve Slavičíně. V Trenčíně,

kde měl Slávek známé z dob svých gymnaziálních studií, jsme přespali v hotelu a Slávek navázal kontakt se spolehlivými známými. Na Tři krále jsme odjeli taxíkem do Šalgové u Nitry, kde jsme se na základě doporučení obrátili na evangelického faráře.

Pan farář vzkázal pro Matúše Černáka. Tento pětapadesátiletý sporý chalupník, bývalý ruský legionář, nás vedl přes zamrzlá, sněhem poprášená pole k maďarské hranici, vzdálené asi tři kilometry. Na chvíli jsme zastavili a pozorovali hraniční čáru, všude byl naprostý klid. Náš průvodce se s námi srdečně rozloučil a nakonec nám ještě poradil, abychom se v případě, že se přechod nezdaří, obrátili na Štefana Ďugu v nedaleké Horní Taráni. Zlatá rada – jak se později ukázalo.

Bylo poledne, když jsme vyrazili do země svatého Štěpána. Asi po půlhodině ostré chůze jsme překročili železniční trať a zamířili k lesu. Ale nedošli jsme. Z hustého stromoví se vyřítilo šest maďarských pohraničnicků. S rukama vzhůru jsme před nimi museli jít na strážnici, marný byl náš důrazný protest vyjádřený slovy „*politikai menekültek*“ (politický uprchlík), jímž jsme si chtěli vydobýt ztracenou svobodu. Následovaly dlouhé hodiny nejistoty a obav, zda nás Maďari předají gestapu. Slyšeli jsme o několika případech, kdy se tak stalo. Konečně kolem deváté hodiny večer přišel rozkaz od kapitána z velitelství v Nových Zámcích, které tehdy patřily k Maďarsku. Rozkaz zněl, abychom byli odvedeni zpět na Slovensko. Za doprovodu dvou strážných s nasazenými bodáky jsme dorazili na hranice, kde se s námi naši nežádoucí průvodci rozloučili slovy, pronesenými slovensky: „Ak sa pokúsite vrátiť, tak to potom s vami dopadne oveľa horšie.“ Věřili jsme jim.

Byla mrazivá noc, měli jsme neodbytný hlad, nikde nebylo ani živáčka, jen z dále se ozýval štěkot psů. Usoudili jsme, že se nacházíme poblíž Horní Taráni a zamířili jsme daným směrem. Znovu jsme měli smůlu i štěstí zároveň – zadržela nás slovenská pohraniční hlídka, četník a gardista. Nebylo nám veselo, ale četník nám šel na ruku. Jeho výsledkem byla jediná otázka: „Vy ste ti študenti, ktorých vyberajú na zimnú výpomoc a ktorí prišli z Nitry?“ – „Hej, hej,“ přisvědčili jsme horlivě a Slávek ještě

Po několika minutách jsme se všichni tři šťastně sešli a dali se do horečné činnosti. Rychle jsme zakopali padáky, kombinézy a vydali se rackovským revírem po lesní cestě. Po hodině chůze nás domov pozdravil nápisem na Božích mukách, příhodným pro poslání parašutistů: „Panno Marie, rodičko Boží, oroduj za nás!“ O tom, že prozřetelnost stála na naší straně, svědčí příhoda, kterou popsal spisovatel Miroslav Neumann z Holešova. Četnický strážmistr Emil Vavrečka ze stanice v Míškovicích sice při noční pochůzce zaznamenal seskok naší paraskupiny, svému zástupci však ohlásil, že se při jeho službě nic nepříhodilo. Tento bystrý, ale mlčenlivý vlastenec byl zapojen v odboji jako důvěrník holešovské odbojové organizace TVCO.

CLAY-EVA VOLÁ LONDÝN

Náklad, který parašutisté nesli, nebyl malý. Velitel Bartoš rozhodl o uschování jedné z vysílaček v potoce, který jim zkřížil cestu. Zbytek dne strávili zpravodajci v lese. Za večerního soumraku narazili na muže, který Bartošovi sdělil, že se nacházejí u obcí Franckovice a Racková. Jejich cesta vedla dále údolím kolem Fryštáku a Lukovečku a po celonočním únavném pochodu došli do blízkosti Tří kamenů.

Po celodenním odpočinku a zvážení záchytného místa se rozhodli pro Bystřici pod Hostýnem u Oldřicha Procházky, strojního zámečníka. Navečer, když minuli Chvalčovu Lhotu, se dostali k zahradnictví na okraji Bystřice pod Hostýnem. S napětím, jaké bude jejich přijetí, se Bartoš vydal na udanou adresu. Šikola se Štokmanem čekali u skleníku zahradnictví. Po cestě ukázal Bartošovi neznámý muž, kde se nalézá zámečnictví Oldřicha Procházky. Paní Procházková, která mu přišla otevřít, jej pozvala dál. Po krátké vzájemné rozmluvě požádala Bartoše, aby přivedl kamarády. Zároveň paní Procházková vybídla svou sestru, která u ní byla na návštěvě, aby zašla pro manžela, který se předtím vzdálil.

Setkání Oldřicha Procházky se zpravodajci bylo dramatické. Jak vzpomíná Čestmír Šikola: „Pan Procházka se domníval, že se v našem případě jedná o provokatéry. Brzy se však vše vysvětlilo při večeři a dlouho po ní jsme museli vyprávět o všem, co jsme prožili.“ Po prověření ze strany dalšího spolehlivého spolupracovníka, četnického strážmistra ve výslužbě Jana Filipa, a po poradě s dalším zkušeným odbojářem Vojtěchem Zicháčkem došlo k navázání kontaktu s Karlem Kučerou. Poté bylo rozhodnuto, že Bartoš se Šikolou a stanicí se přestěhují do domku manželů Kučerových v Bystřici pod Hostýnem - Zahájeném a Štokman prozatím zůstane u Procházků.

Londýnské ústředí rozhodlo, že z bezpečnostních důvodů nebudou zpravodajci ihned po seskoku vysílat. Po nezbytnou dobu navíc nesměli vycházet ze svých provizorních úkrytů. Tento čas byl určen ke sžití se s prostředím. Setkali se naštěstí hned v počátku svého poslání s obětavými vlastenci. Všichni vzpomínání bystřičtí občané měli s odbojem sokolským i v rámci Obrany národa nemalé zkušenosti, a tak pomohli zpravodajcům v důkladném zmapování okolí. Vybrali vhodné lidi pro funkce velitelů a trojka Filip, Zicháček a Kučera pracovala také jako spojka mezi Clay a důvěrníky z okresů. Se žádostí o pomoc se zpravodajci mohli spolehlivě obrátit i na další občany Bystřice pod Hostýnem a okolí, například na občany z řad učitelů a četníků.

Spojení s londýnským ústředím navázal Šikola krátce před půlnocí 30. dubna 1944. První depeši pro Londýn oznámil zdárné první kroky na rodné půdě a současně požádal, aby 14. a 15. května 1944 bylo vysíláno prověřovací heslo, které by spolupracovníkům potvrdilo identitu skupiny. Rozběhla se naplno organizační práce. V květnu odvysílal Šikola dvacet zpráv. Ukázalo se však, že bude nutné dovézt z úkrytu druhou vysílačku. Používaná stanice měla velký příkon, který ovlivňoval elektrické osvětlení u Kučerových sousedů. I když první pokus nalézt vysílačku se Kučerovi a Zicháčkovi nezdařil, z náhodného rozhovoru s jedním občanem v místě seskoku zjistili, že týden po seskoku našel hostišovský občan za obcí padák a ohlásil nález četníkům,

SPOLUPRACOVNÍCI SKUPINY CLAY-EVA VZPOMÍNÁJÍ

••• / •••• / --- / •••• / ••- / •••• / ••• / •- / -•

Rozhovory se spolupracovníky skupiny Clay
Bohuslavou Zicháčkovou a Františkem Strakou
vedl a text poznámkami opatřil Jindřich Fiala

Bohuslava Zicháčková

MUSÍTE TO DÍTĚ DÁT DO SOKOLA

Paní Zicháčková, spolu se svým manželem Vojtěchem Zicháčkem jste se v období druhé světové války zachovali velmi statečně. Chtěl bych se Vás proto zeptat, jak jste prožila dětství a kdo Vás nejvíce ovlivnil ve výchově.

Mí rodiče pracovali ve Vídni. Když mi byly necelé dva roky, vypukla první světová válka a otec musel narukovat na frontu. Vrátil se až za šest let s ostatními československými legionáři, kteří se přemisťovali po magistrále do Vladivostoku, odtud po moři do Francie a pak teprve domů. S maminkou jsme tak zůstaly ve Vídni samy.

V pěti letech mi maminka zemřela na tyfus. Má kmotra proto z Vídně oznámila mé rodině, že jsem tam zůstala, aby si pro mě někdo přijel. V Medlovicích na Hané žila moje stařenečka, matka mého otce, která řídila zemědělské hospodářství. Měla dvě dcery, přičemž ta mladší jí pomáhala na statku. Starší byla učitelka, veliká vlastenka a sokolka. Ta si mě přivezla z Vídně a ujala se mé výchovy.

Jako malá jsem byla nehodné dítě, velice čilé. V babiččině hospodářství bylo tolik všelijakých věcí, na které se dalo různě vylézt, pověsit, pohoupat se na nich. Vždycky jsem nesmírně křičela, když jsem odněkud spadla. Stařenečka mě pak musela prohlédnout, jestli nejsem někde pochroumaná. Měla se mnou veliké trápení. Dostala jsem vždy vyhubováno, ale nebylo to nic platné. Jednou se chystali na pole, už měli venku připravený pluh. Vyhoupala jsem se na spojnici jeho rukojeti a přetočila se na ní jednou, podruhé, potřetí. Pak jsem už jen křičela, protože se pluh převrhl a velice mi ublížil. Měla jsem pochroumaný nos i ucho.

Tyčka, která se používala na čištění pluhu od hlíny, se mi zarazila do nohy, vytočila se a vyrýpla kus masa. Byla jsem celá od krve, nic jsem nevnímala, jen jsem křičela. Stařenečka přiběhla celá vyděšená: „Ach toto děvčisko, co mi to zase provedlo?“ Zavolala dceru, okoupali mě a zavezli do Ivanovic na Hané k lékaři, který byl velký sokol. Když mě ošetřil, povídal: „Stařenečko, musíte to dítě dát do Sokola, protože by se vám doma dočista zabilo. V Sokole na ni budou dávat pozor cvičitelé, ona se tam uklidní a bude to dobré.“ Skutečně se tak stalo. Do Sokola jsem vstoupila, ještě než jsem šla do školy, v necelých šesti letech. Bylo to v krásném a nejslavnějším roce 1918.

Pamatujete si na den vyhlášení samostatného Československa?

Vidím, co se tehdy dělo, úplně před očima. Byla to taková nádhera, kterou jsem už nikdy více nezažila. Moje tetinka učitelka jako první v celé vsi chystala bíločervený prapor, aby mohla ozdobit školu. Shromáždila nás, děti z první třídy, dala nám prapor políbit a vysvětlila nám, co budeme oslavovat. Pak nám vyprávěla o Masarykovi a dalších osobnostech. Byl to ten nejkrásnější pocit.

Lidé z celé vsi mezitím vyšli na prostranství, hned zněla hudba, každý měl najednou kroj. My děcka jsme se tam porůznu pohybovala, bylo náramně veselo a živo. Jelikož mě ve výchově vedla má teta, chápala jsem asi víc než ostatní děti. Pořád jsem pobíhala od náčelnice Sokola ke starostovi, byla jsem nadšená. Všude visely prapory a slavilo se až do rána.

Šla jste po dokončení obecné školy ještě někam studovat, nebo jste zůstala pracovat v hospodářství?

Ačkoli jsem nikdy nepocítila žádnou bídu a bylo o mě dobře postaráno, přeci jen bylo potřeba, abych začala brzy pracovat. K tomu dívky připravovala tříletá rodinná škola, která se nacházela v klášteře ve Vyškově. V naší vesnici ji navštěvovala většina děvčat ze zemědělství. Tetinka se navíc se sestrami, které školu vedly, velmi dobře znala.

František Straka

MOŽNÁ TĚ BUDEME POTŘEBOVAT

Během svého života jste se postavil na odpor dvěma zločinným režimům – nacismu a komunismu. Zajímalo by mne proto, kdo Vás v mládí nejvíce ovlivnil a jak jste byl vychováván.

Nejvíce mne ovlivnila má matka – Jindřiška Straková, rozená Orlová. Narodila se roku 1883 ve Valašském Meziříčí. Jako dítě brzy ztratila maminku a tatínek se o ni nebyl schopen postarat. Ujal se jí proto její strýc Zgabaj, ředitel měšťanské školy v Rožnově pod Radhoštěm. Dal mé matce základní vzdělání, a jelikož se velmi dobře učila, poslal ji studovat do Vídně na obchodní školu.

Po studiu se maminka vrátila na Moravu. Nastoupila na praxi jako poštovní asistentka v Jaroměřicích nad Rokytnou. Když složila potřebné zkoušky, čekala, až se uvolní místo na nějaké poště. Tehdy jí znovu pomohl strýc Zgabaj. Využil svého přátelství s Tomášem Garrigue Masarykem, kterému dělal jakéhosi impresária, když Masaryk kandidoval do Říšské rady¹². Plánoval data jeho předvolebních shromáždění, najímal pro ně místnosti, sháněl mu ubytování, kočár na přepravu a osobně ho také na schůzích doprovázel. Když se Masaryk roku 1907 poslancem skutečně stal, ptal se strýce Zgabaje, čím mu má jeho služby oplatit. Ten mu

¹² Říšská rada byla ústředním parlamentem habsburské monarchie v letech 1861–1918, od r. 1867 jen pro západní část monarchie bez Uher. Skládala se z panské sněmovny a poslanecké sněmovny. Roku 1907 byl T. G. Masaryk zvolen poslancem poslanecké sněmovny Říšské rady za vsetínský volební obvod. V těchto volbách se celá poslanecká sněmovna poprvé volila na základě všeobecného a rovného volebního práva pro muže.

pověděl, že se stará o osiřelou neteř, která vystudovala ve Vídni obchodní školu a udělala poštovní kurz. Požádal Masaryka, zda by ji nemohl umístit na nějakém poštovním úřadě. Masaryk si vzal mamčinu adresu a zanedlouho jí napsal, že jsou volné dva poštovní úřady, aby si vybrala. Maminka si zvolila Tvrdonice. Tak se žena z Valašska, žena z hor, dostala do roviny úrodného Moravského Slovácka. Došla sem v únoru roku 1907, v neděli v poledne, když lidé právě vycházeli z kostela. Muži byli v kožiších, ženy ve vlňáčích, květovaných šátcích a krásných krojovaných zástěrách. Maminka vzpomínala, jak byla unesena krásou krajiny, a že ji zároveň trochu polekala mohutnost mužů v kožiších a beranicích. Rychle se však se zdejšími lidmi sžila a stala se požeňnáním tvrdonické obce. Udělala mnoho pro její kulturní rozvoj. Například půjčovala knihy ze své bohaté knihovny. Tímto způsobem ovlivnila i svého budoucího manžela – mého otce, Františka Straku.

Můj otec byl sedlák – člověk velmi pracovitý, který miloval svou půdu a vlast. Jako každý sedlák musel mít o půdě dobré znalosti, ale měl zkušenosti s veterinářstvím a věděl také, kdy co prodávat a nakupovat. Povahově byl sice prudký a vznětlivý, ale na druhou stranu to byl nesmírně citlivý člověk. Uměl bez přípravy nádherně řečnit a snadno si získával okolí. Maminka mu dávala číst knihy ze své ohromné knihovny a tak se z tatínka stal také sečtělý člověk.

Tatínek založil v Tvrdonicích místního Sokola. Dvacet let byl jeho starostou a maminka mu při tom pomáhala. Oba rodiče měli veliký smysl pro šíření sokolské myšlenky v městečku. Sokolská myšlenka ovlivnila i mě. Byl jsem jí odchovaný a nadšený.

Vzpomínám si na dobu, když jsem byl ještě hošík. Na poštovní úřad tehdy docházel vlastenecký četník strážmistr Heyl a maminka mu na mapě ukazovala postup carské armády. Později mi maminka podrobně vyprávěla o našich legiích, a tak mne nadchl nejen Sokol, ale i československé legie a Masaryk. V Tvrdonicích byly tři desítky legionářů, kteří bojovali za naši vlast na různých frontách a v různých zemích. Většinu z nich

Rodný kraj Čestmíra Šikoly. [Malá Skála, 30. léta] ■
Čestmír Šikola na počátku vysokoškolských studií. [1937] ■
Přátelé. První zleva Čestmír Šikola, první zprava Jaroslav [Slávek] Krmenčík.
Spolu odejdou bojovat za hranice. [Malá Skála, 1936]

Českoslovenští vojáci odjíždějí na frontu bránit Francii před nacistickým Německem. Tato část války bude krátká a skončí nešťastně. Vpředu stojí František Nedělka, budoucí člen paraskupiny Chalk. [Montigny sur Aube, červen 1940] ■ Příjezd do Británie. Velká úleva po traumatu z porážky Francie. [Liverpool, červenec 1940]

CLAY - EVA

ve vzpomínkách radisty skupiny
a spolupracovníků

Vydalo Nakladatelství P3K s. r. o.

v Praze v roce 2014 jako svou 66. publikaci.

První část (*Radista skupiny Clay-Eva vzpomíná*)

napsal Jaroslav Pospíšil, druhou část (*Spolupracovníci skupiny Clay-Eva vzpomínají*) Jindřich Fiala.

Autorem dovětek v obou částech knihy je Jindřich Fiala.

Redakce Petr Karas, Jindřich Fiala.

Fotografie pocházejí z archivů rodin Čestmíra Šikoly,

Bohuslavy Zicháčkové, Jiřího Štokmana, Františka Straky

a z osobního archivu Jaroslava Pospíšila a Jindřicha Fialy.

Jazyková korektura Marie Pospíšilová, Soňa Marvanová.

Obálku navrhl Vít T. Luštinec.

Grafická úprava a zlom Karel Kupka.

První vydání.

Aktuální informace o knihách Nakladatelství P3K

najdete na stránce www.p3k.cz (info@p3k.cz).